

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 22/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Stankom, advokátska kancelária, Obrody 25, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017, ktorou žiada vydať tento nález:

„... Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 13 CoE/143/2017 zo dňa 27. 6. 2017 porušené bolo.

... Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 13 CoE/143/2017 zo dňa 27. 6. 2017 a vec vracia tomuto orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

... Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie v sume 4.500 eur, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

... Ústavný súd priznáva sťažovateľov [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 312,34 €, ktoré je krajský súd povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Ako to zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľ ako povinný je účastníkom exekučného konania, v ktorom sa [REDAKOVANÉ], ako oprávnený domáha vymoženia sumy 3 747,02 € s príslušenstvom. Exekúcia je vedená súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdny exekútor“) na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 Er 91/2007. Exekučné konanie sa začalo 21. decembra 2006 dorúčením návrhu oprávneného súdnemu exekútorovi, ktorý bol poverený vykonaním exekúcie 19. januára 2007. Exekučným titulom sú dva platobné výmery Všeobecnej zdravotnej poisťovne (č. 2869/1/2004 a č. 2869/2/2004) vydané 31. decembra 2004, ktoré nadobudli právoplatnosť 15. februára 2005 a vykonateľnosť 23. februára 2005.

3. Sťažovateľ podaním z 30. septembra 2015 navrhol exekúciu zastaviť. Dôvodil tým, že oprávnený v exekučných tituloch nesprávne uviedol, že sťažovateľ porušil povinnosť platiť poistné za zdravotné poistenie v období od 1. januára 1995 do 14. mája 1998 a od 28. júla 1998 do 14. decembra 1998. Sťažovateľ bol totiž v tomto období zamestnancom spoločnosti [REDAKOVANÉ], o čom predložil potvrdenie od zamestnávateľa. Bol teda v uvedenom období osobou, ktorá mala trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ale bola zamestnaná u zamestnávateľa, ktorý nemal sídlo na území Slovenskej republiky, a zároveň bol osobou zdravotne poistenou na území štátu, v ktorom má jeho zamestnávateľ sídlo. Oprávnený žiadal návrh na zastavenie exekúcie zamietnuť, pretože exekučné konanie je vedené zákonným spôsobom a na základe spôsobilých exekučných titulov – sťažovateľ mal právo podať odvolania proti platobným výmerom v zmysle § 58 ods. 2 a 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 273/1994 Z. z.“) a § 53 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Správny poriadok“), avšak svoje právo v zákonnej lehote nevyužil a predmetné rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť.

4. Okresný súd návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie uznesením č. k. 17 Er 91/2007-109 zo 16. septembra 2016 nevyhovel. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrh sťažovateľa je nedôvodný, pretože exekučný súd je viazaný spôsobilým exekučným titulom a sťažovateľ uvádza ako dôvod na zastavenie exekúcie iba skutočnosti, ktoré nastali pred vydaním exekučného titulu. Exekučný súd skúma iba to, či došlo k zániku judikovaného práva po vydaní exekučného titulu, avšak neskúma vecnú správnosť exekučného titulu, pretože mu zákon takúto právomoc nedáva. Pokiaľ sťažovateľ namieta okolnosti, ktoré nastali pred vydaním exekučného titulu, tieto mal uplatniť v odvolaní proti platobným výmerom, avšak neurobil tak. Exekučný súd sa preto nemohol zaoberať tvrdeniami sťažovateľa týkajúcimi sa jeho pracovného pomeru. Okresný súd poukázal i na to, že sťažovateľ do dňa doručenia návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi

neuhradil ani časť pohľadávky a oprávnený preto podal návrh na vykonanie exekúcie dôvodne. Vymáhaná pohľadávka do dňa začatia exekučného konania nezanikla ani iným zákonným spôsobom.

5. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu č. k. 17 Er 91/2007-109 zo 16. septembra 2016 odvolanie a navrhol rozhodnutie okresného súdu zrušiť pre nepreskúmateľnosť a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na to, že exekúcia je neúčelná, mala byť zastavená pre nedostatok jeho majetku a jej vedením sa iba zvyšujú trovy exekútora. Exekúciu označil za zjavne nespravodlivú, objektívne nezmyselnú a takú, ktorá ho desať rokov prenasleduje bez akéhokoľvek efektu. Tvrdil, že došlo k preklúzii exekučného titulu podľa § 147 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a právo na výkon exekúcie v danej veci zaniklo.

6. Krajský súd uznesením sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017 napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 17 Er 91/2007-109 zo 16. septembra 2016 ako vecne správne potvrdil a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia právne posúdil vec podľa ustanovení zákona č. 273/1994 Z. z. a dospel k záveru, že vymáhané poistné bolo predpísané v rámci desaťročnej premlčacej lehoty a návrh na vykonanie exekúcie bol podaný pred uplynutím trojročnej premlčacej lehoty. Exekúcia je preto vedená zákonne.

7. Uznesenie okresného súdu č. k. 17 Er 91/2007-109 zo 16. septembra 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017 nadobudlo právoplatnosť 8. augusta 2017.

8. Sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017 sťažovateľ odôvodnil tým, že právny záver krajského súdu, podľa ktorého s poukazom na § 21 zákona č. 273/1994 Z. z. nedošlo k premlčaniu ani k preklúzii exekučných titulov, neobstojí. Tento záver považuje sťažovateľ za arbitrárny, nedostatočne

odôvodnený a svojvoľný, pretože je založený na takej aplikácii právnej normy, ktorá popiera jej účel a pravidlá ústavne konformného výkladu a je navyše v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody jej odmietnutia. Krajský súd neodpovedal na všetky právne a skutkovo relevantné otázky nastolené sťažovateľom vo vzťahu k premlčaniu práva vymáhať poistné a preklúzie nároku z rozhodnutí ukladajúcich povinnosť plniť. Rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ústavnými princípmi retroaktivity. Zo stanoviska správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Snj 84/02 k zjednoteniu výkladu pri uplatňovaní práva podľa § 30 v spojení s § 24 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov vyplýva, že v súlade so všeobecne uznávanou zásadou zákazu retroaktivity treba vznik, zmenu a zánik právnych vzťahov, ako aj právne účinky, ktoré z nich vyplývajú, posudzovať podľa práva platného v čase, v ktorom k vzniku, zmene alebo zániku právneho vzťahu došlo. Podľa názoru sťažovateľa pre oblasť verejného práva platí novšia právna úprava, ktorej účinky sú pre adresáta výhodnejšie, spätne aj na také prípady konania adresáta, ktoré by predchádzajúca právna úprava posudzovala prísnejšie, inak platí právna úprava staršia. Orgán štátu je povinný aplikovať právny predpis, ktorý je pre adresáta výhodnejší. V danom prípade medzi účastníkmi vznikol právny vzťah, ktorého vznik a z neho vyplývajúce práva a povinnosti je potrebné posudzovať podľa právnej úpravy platnej v čase vzniku tohto práva, t. j. právnej normy účinnej do 31. decembra 2004. Na vec sťažovateľa mali byť aplikované ustanovenia zákona č. 273/1994 Z. z. v znení účinnom ku dňu vydania platobných výmerov, ktoré sa stali exekučnými titulmi, t. j. k 31. decembru 2004. Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení k 31. decembru 2004 sa právo vymáhať poistné premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa toto poistné predpísalo. Podľa názoru sťažovateľa to znamená, že k premlčaniu práva vymáhať poistné došlo uplynutím troch rokov odo dňa právoplatnosti platobných výmerov, teda 16. februára 2008. Prekluzivita nároku vzniknutého z rozhodnutia mala byť posúdená podľa Správneho poriadku (v znení ku dňu vykonateľnosti exekučného titulu, t. j. k 23. februáru 2006). V zmysle § 71 ods. 3 Správneho poriadku výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej na splnenie uloženej povinnosti. Pre posúdenie, či je lehota zachovaná, nie je rozhodujúci moment začatia exekučného konania ako sa mylne

domnieva krajský súd, ale moment nariadenia výkonu rozhodnutia, teda rozhodnutie súdneho exekútora, ktorým sa exekúcia uskutoční, t. j. upovedomenie o začatí exekúcie. Výkon rozhodnutia pritom musel byť do troch rokov od uplynutia lehoty pre splnenie uloženej povinnosti nielen začatý, ale aj skončený, čo vyplýva zo skoršieho znenia § 71 ods. 3 Správneho poriadku, podľa ktorého rozhodnutie možno „vykonať“ najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Tieto závery vo vzťahu k Správnemu poriadku boli vyslovené i najvyšším súdom v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 4/2008 z 31. marca 2009. Pokiaľ krajský súd rozhodol v rozpore so závermi tohto rozhodnutia, odklonil sa od publikovanej judikatúry, avšak nevysvetlil z akých dôvodov.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Sťažovateľ namieta porušenie týchto svojich práv:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

14. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

15. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom

orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

16. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

17. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

18. Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu ním označených práv došlo v dôsledku toho, že krajský súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, a tiež preto, že odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 17 Er 91/2007-109 zo 16. septembra 2016 ako vecne správne potvrdil, hoci spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa názoru sťažovateľa pri ústavne súladnej aplikácii zákonných ustanovení mala byť

exekúcia zastavená v dôsledku toho, že právo oprávneného vymáhať poistné sa premlčalo 16. februára 2008 z dôvodu, že v trojročnej lehote plynúcej od nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru Všeobecnej zdravotnej poisťovne nepostačuje iba začať exekučné konanie, ale v tejto lehote musí byť exekúcia i skončená, a ak skončená nie je, márnym uplynutím tejto lehoty v nej už nemožno pokračovať a musí byť zastavená, či už pre premlčanie alebo pre preklúziu (ktorá vyplýva z právnej úpravy obsiahnutej v § 71 ods. 3 Správneho poriadku v znení do 31. decembra 2003).

19. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

20. Krajský súd uznesenie sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017 odôvodnil takto:
„... Uznesenie je vo výroku vecne správne, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil...

... Povinný v odvolaní namieta, že v prejednáwanej veci došlo k preklúzii exekučných titulov.

... Exekučnými titulmi sú v prejednáwanej platobné výmery Všeobecnej zdravotnej poisťovne, ktoré boli vydané na základe zákona č. 273/1994 Z. z. (§ 16 ods. 3, § 23 ods. 2) a nie na základe zákona č. 461/2003 Z. z., ako mylne uvádza vo svojom odvolaní povinný.

... Podľa ust. § 21 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. v platnom znení právo predpísať poistné sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti. Ak zamestnávateľ neprihlásil svojho zamestnanca do poistenia alebo ak samostatne zárobkovo činná osoba alebo osoba

uvedená v § 10 ods. 2 nespĺnili oznamovaciú povinnosť, hoci tak boli podľa tohto zákona povinné urobiť, právo predpísať poisťné sa nepremĺčuje (ods. 2). Právo vymáhať poisťné sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa toto poisťné predpísalo (ods. 3). Pre právo vymáhať prirážku k poisťnému, poplatok z omeškania, pokuty a poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti platia obdobne ustanovenia odsekov 1 až 3 (ods. 4).

... V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že vymáhané poisťné bolo predpísané v rámci premlčacej 10 ročnej lehoty. Taktiež je zrejmé, že exekučné tituly boli právoplatné dňa 15.2.2005 a návrh na vykonanie exekúcie bol podaný dňa 21.12.2006, teda v 3 ročnej premlčacej lehote. Z uvedeného je zrejmé, že exekúcia je vedená zákonne, nedošlo k premlčaniu ani preklúzii exekučných titulov a preto návrh povinného na zastavenie exekúcie nie je dôvodný.“

21. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017 dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku, z akých dôvodov sťažovateľova argumentácia uvedená v jeho odvolaní o tom, že exekúcia má byť zastavená v dôsledku premlčania či preklúzie práva vymáhať poisťné, neobstojí. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

22. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uzavrel, že právo oprávneného vymáhať poisťné sa nepremĺčalo s odkazom na § 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z., pretože návrh na vykonanie exekúcie bol podaný v trojročnej premlčacej dobe plynúcej od právoplatnosti platobných výmerov.

23. Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení ku dňu právoplatnosti platobných výmerov, ktoré sú exekučným titulom vo veci sťažovateľa (správne citovaným i krajským súdom), právo vymáhať poisťné sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa toto poisťné predpísalo.

24. Ústavný súd považuje takýto výklad § 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. za vystihujúci jeho účel a zmysel. Podstata tohto ustanovenia spočíva v potrebe nútiť oprávneného, aby podal návrh na začatie exekúcie počas pevne a prísne stanovenej zákonnej lehoty. Toto pravidlo poskytuje povinnému ochranu, pretože vylučuje, aby rozhodnutie o začatí exekučného vymáhania poistného bolo ponechané bez obmedzenia iba na vôli oprávneného.

25. Sťažovateľ toto ustanovenie vykladá tak, že v uvedenej lehote musí byť exekúcia nielen začatá, ale i povinnosť vynútená, a to s ohľadom na ustanovenie § 71 ods. 3 Správneho poriadku v znení pred novelou vykonanou zákonom č. 527/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z. (ďalej len „novela“). Toto ustanovenie v znení účinnom do 31. decembra 2003 (t. j. pred nadobudnutím účinnosti novely, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2004 a nie 1. januára 2005 ako nesprávne uvádza sťažovateľ v sťažnosti) znelo: Rozhodnutie možno vykonať najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Podľa § 71 ods. 3 Správneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2004 výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Aj sám sťažovateľ uzatvára, že otázku prekluzivity či premlčania práva vymáhať platobným výmerom uloženú povinnosť je potrebné posúdiť podľa právneho stavu ku dňu vydania platobných výmerov. Ak platobné výmery boli vo veci sťažovateľa vydané a nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť až po zmene Správneho poriadku, ktorej podstata spočíva v tom, že právo z rozhodnutí správnych orgánov nezaniká ani v prípade, ak nebolo vykonané do troch rokov od vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu, úvaha sťažovateľa už len preto neobstojí.

26. Avšak podľa názoru ústavného súdu na vec sťažovateľa nemožno ustanovenie § 71 ods. 3 Správneho poriadku aplikovať vôbec, pretože zákon č. 273/1994 Z. z. ako norma špeciálna komplexne upravuje následky plynutia času vo vzťahu k predpisaniu poistného i vo vzťahu k jeho vymáhaniu. Nejde o prípad, keď špeciálna norma neupravuje danú otázku inak, v dôsledku čoho by mala byť táto vyriešená podľa normy všeobecnej.

27. Pokiaľ sťažovateľ poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 4/2008 z 31. marca 2009, toto sa z hľadiska skutkového stavu týkalo exekučného konania vedeného na základe exekučného titulu, ktorým bolo rozhodnutie Okresného úradu Košice I, odboru pozemkového, poľnohospodárskeho a lesného hospodárstva, ktoré bolo vydané podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) a vykonateľným sa stalo ešte v novembri 2003. Ak zákon o lesoch neustanovoval inak, orgány štátnej správy lesného hospodárstva v konaní podľa tohto zákona postupovali podľa Správneho poriadku (§ 33 ods. 1). Pretože zákon o lesoch neupravoval premlčanie ani zánik práva vymáhať povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím (upravoval iba lehotu pre začatie konania o uloženie pokuty – § 34), táto otázka sa riadila ustanoveniami Správneho poriadku. Na rozdiel od veci sťažovateľa, v ktorej je priamo v zákone č. 273/1994 Z. z. upravená lehota premlčania práva vymáhať poistné, ktorého zaplatenie bolo uložené právoplatným platobným výmerom, sa preto na vec vzťahovali ustanovenia Správneho poriadku. Na tom nič nemení ani to, že Správny poriadok v tejto súvislosti stanovuje lehotu povahou prekluzívnu, márnym uplatnením ktorej zaniká právomoc správneho orgánu vykonať rozhodnutie. Navyše sťažovateľ neberie pri tejto svojej argumentácii do úvahy ani to, že oprávneným v jeho veci nebol štát, ale Všeobecná zdravotná poisťovňa (t. j. verejnoprávna inštitúcia zriadená na vykonávanie zdravotného poistenia – § 28 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z.) a predmetom exekúcie vymożenie poistného na zdravotné poistenie. Pretože sťažovateľom označené ustanovenie Správneho poriadku (§ 71 ods. 3) na jeho vec nedopadalo, nebolo ani povinnosťou krajského súdu vysporiadať sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v jeho uznesení sp. zn. 2 Cdo 4/2008 z 31. marca 2009.

28. Pretože zákon č. 273/1994 Z. z. obsahoval komplexnú úpravu časových limitov pre vymáhanie poistného (vrátane následkov ich nedodržania) a z jeho obsahu nevyplýva, že v trojročnej lehote plynúcej odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa toto poistné predpísalo sa vyžaduje pod hrozbou premlčania tohto práva nielen začatie exekučného konania, ale i jeho skončenie vymožením, neobstojí ani názor sťažovateľa, podľa ktorého právo vymáhať poistné sa premlčalo najneskôr 16. februára 2008 bez ohľadu

na to, že exekučné konanie sa začalo do troch rokov od právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu.

29. Pretože právne názory krajského súdu, ktorými odôvodnil svoje uznesenie sp. zn. 13 CoE 143/2017 z 27. júna 2017 vo veci sťažovateľa nemožno považovať za také, ktoré by boli založené na výklade aplikovaného jednoduchého práva spôsobom, ktorý by popieral jeho účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 dohovoru) a postupom krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa. Jeho sťažnosť preto odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

30. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími nárokmi, ktoré sťažovateľ sťažnosťou uplatnil.

31. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2018